

Wiljan Bruggeman, lid van de begeleidingsgroep van VHG Platform Natuurlijk Zwemwater

Het VHG Platform Natuurlijk Zwemwater heeft naar Duits model een richtlijn aangenomen. Deze richtlijn, op basis van de Duitse FFL-standaard, geeft bedrijven die zijn aangesloten bij het platform handvatten omtrent bepalingen en regels. Het gaat hierbij om de planning, bouw en het totaalonderhoud van zwembijvers en natuurzwembaden. Werk dat je niet moet onderschatten, maar dat wél een leuke aanvulling kan zijn op je dienstenportfolio.

Auteur: Broer de Boer

VHG Platform Natuurlijk Zwemwater wil positiever imago voor zwembijvers en zwembijverbouwers

Richtlijnen naar Duits FFL-voorbeeld

In Nederland is maar weinig geregeld in de zwembijverbranche. Onze oosterburen hebben hiervoor wel strenge regels en controle op de naleving ervan. De zwembijverbouwers die zijn verenigd in het VHG-platform geven sterke signalen af dat de professionaliteit in dit vak versterkt moet worden. Wiljan Bruggeman is lid van de begeleidingsgroep van VHG Platform Natuurlijk Zwemwater. Hij licht toe: 'De laatste jaren zijn er in Nederland veel zwembijvers gebouwd, maar helaas niet allemaal op de juiste manier. De Nederlandse versie van de FLL-richtlijnen geeft nu een professionele leidraad voor een gedegen aanpak en kwaliteitsborging. Daar heeft de branche lang naar uitgekeken.' Volgens insiders zijn er veel cowboybedrijven op deze groeiemarkt, die voor lage uurtarieven werken. Consumenten verwachten vaak te veel voor te weinig geld. Zoiets vindt het platform niet aan te bevelen bij een groot en complex project als een (zwembij)vier.

Niet onderschatten

Bruggeman Hoveniers bouwt al vijftien jaar zwembijvers en ontwikkelde zelfs zijn eigen merk: Gardenswimm. Hierbij zijn acht hoveniers

aangesloten als partners. Gardenswimm is een systeemaanbieder en ondersteunt en begeleidt de aangesloten hoveniersbedrijven bij de levering van het gelijknamige systeem. Daarnaast

Verschillende types zwembijvers, vanaf zeer eenvoudig tot en met een zwembijver compleet met warmtepomp voor verwarming en fosfaatfilter

‘De hovenier moet dit werk niet onderschatten’

krijgen ze ondersteuning bij de planvorming, werkvoorbereiding en aanleg van zwembijvers. Binnen deze formule worden jaarlijks 20 tot 25 zwembijvers en natuurzwembaden gebouwd. Daarvan hebben zeker drie tot zes baden een formaat van circa 250 vierkante meter. Bruggeman kan moeilijk inschatten hoeveel zwembijvers Nederland telt, maar ziet zeker een toename in de regio Amersfoort/ Utrechtse Heuvelrug.

Ik vraag hem voor welk type hoveniers natuurzwembadenbouw een aanvulling op het portfolio zou zijn. Hij antwoordt: ‘Het bedrijf moet enige omvang hebben, de hovenier moet er al klanten voor hebben en dit werk niet onderschatten. Want alles staat en valt met de waterkwaliteit. De klant gaat je beoordelen op de waterkwaliteit en dat gaat verder dan alleen de helderheid. In een gewone vijver wordt algenvorming vaak niet als probleem gezien, maar in een zwembijver wil de opdrachtgever tot een diepte van circa 180 cm helder water zien! Wij bezoeken de vijvers die we hebben aangelegd meestal driemaal per jaar voor onderhoud; we sturen watermonsters op om verschillende waarden te bepalen.

De belangrijkste voorwaarde is eigenlijk dat de bezitter moet willen meedenken met de natuur. Bij een zwembijver heb je niet 100 procent controle op de omstandigheden; die wijzigen voortdurend.’

Het is een hype om een zwembijver te laten aanleggen. Dat zwembijvers door verschillende oorzaken en door onkunde soms in een kwade reuk lijken te staan, is Bruggeman een doorn in het oog: ‘Helaas komen de bij ons aangesloten leden zwembijverbezitters tegen met negatieve ervaringen, bij wie de zwembijver niet aan de verwachtingen voldoet. Door een goed product te leveren, dat ook na tien

‘Wij bezoeken de vijvers die we hebben aangelegd meestal driemaal per jaar’

jaar nog functioneert, hopen we als platform dat de klanten een positiever beeld van zwembijvers krijgen en dat ook gaan uitstralen. Vandaar de introductie van de FLL-richtlijnen – die overigens nog lang niet de status van een keurmerk hebben.’

ZWEMVIJVERS

Heel ecosysteem

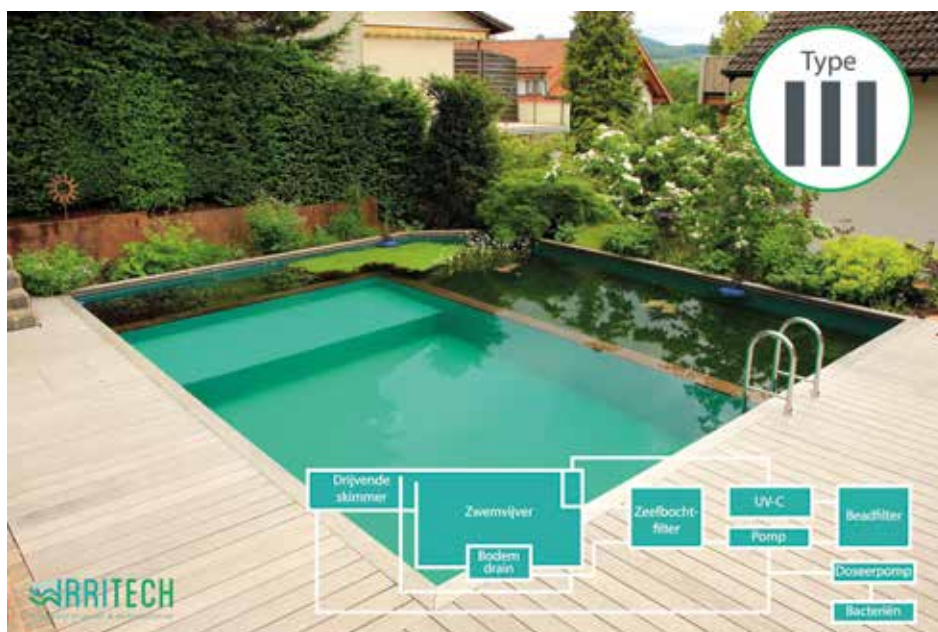
Volgens Bruggeman lijkt het soms of we in Nederland ‘maar wat doen’. Het ziet er in sommige situaties ook vrij simpel uit: graaf een kuil, met een rechthoekig en dieper gedeelte om te zwemmen, leg folie op de bodem, vul een deel met substraat waarin je planten plaatst. Installeer vervolgens een filtersysteem met onder meer een grove zeef, en overweeg ook een filtersysteem met uv-lampen te nemen om bacteriën te bestrijden. Je hebt echter te maken met een heel ecosysteem. Bruggeman: ‘Neem alleen al het substraat waarin de planten komen te staan. Dat substraat kan de waterkwaliteit beïnvloeden, maar ook de stroomsnelheid van het natuurlijke te filteren water dat je door dit substraat leidt. En natuurlijk is het van invloed op de verhouding van het substraat-watervolume in de zwembijver. We kunnen veel leren van de ervaringen in Oostenrijk, België en Duitsland, maar ook van onderlinge contacten. Ook daarvoor is ons platform bedoeld. Helaas zien we de toename van het aantal (zwembijver)bouwbedrijven niet terug in een stijging van ons ledenaantal. De introductie van de FLL-richtlijnen in Nederland moet je zien als een eerste aanzet tot verbetering. De eerste stap in de professionalisering van de aanleg van zwembijvers en natuurzwembaden. Van de laatste zijn er in ons land overigens nog maar weinig. Als de branche de kennis uit de FLL-richtlijnen gebruikt, zien opdrachtgevers beter waarmee specialisten op dit gebied zich onderscheiden.’

Opleiding en congres

Naast het kenbaar maken van de richtlijnen aan de doelgroepen, staan er voor het VHG Platform Natuurlijk Zwembadwater staan twee belangrijke zaken op de agenda. Bruggeman: ‘In de eerste plaats vormen de FLL-richtlijnen de basis van een cursus zwembijverbouw, die we nu aan het ontwikkelen zijn. We zien die opleiding als een belangrijke stap in de professionalisering van dit vak in Nederland. De opzet is om dit via e-learning te doen, in een stuk of zeven dagdelen, waarbij leden van het VHG-platform input leveren met hun kennis en ervaring in verschillende modules. Over de opleidingskosten en de eventuele toegankelijkheid voor niet-VHG-leden is nog niets besloten. Een tweede belangrijk punt is het wereldwijde congres over dit onderwerp dat op 6 en 7 oktober 2021 in Portugal plaatsvindt. Dit gebeurt onder auspiciën van de IOB (*Internationale Organisation für naturnahe Badegewässer*). Als Platform Natuurlijk Zwembadwater hebben we ons

De FLL-richtlijnen bevatten bepalingen en regels voor de planning, bouw en het totaalonderhoud van particuliere zwembad- en natuurzwembaden. Dat geeft de zwembad- of natuurzwembad-constructeur een uitgebreide omschrijving in handen van zaken waar- aan een zwembad met biologische water- behandeling moet voldoen. Er wordt dus bijvoorbeeld geen chloor toegepast in dit ecosysteem. Ook maken deze richtlijnen potentiële opdrachtgevers bij aanvang van zo'n project duidelijk waaruit een goede zwembad bestaat. Dit opent mogelijkheden voor hoveniers om zich te profileren als specialist op dit terrein. Het oorspronkelijke FLL-document werd opgesteld door het *Forschungsgesellschaft Landschaftsentwicklung Landschaftsbau* (FLL). Hieraan werkten diverse vooraan- staande Duitse, Zwitserse en Oostenrijkse organisaties mee. Ze onderschrijven de grondbeginselen van het Deutsches Institut für Normung (DIN). Bij de organisa- tie zijn 35 beroeps- en brancheorganisaties en 550 andere partijen uit verschillende branches aangesloten. De VHG stelt de richtlijnen beschikbaar via het gesloten gedeelte van haar website. <https://extern.vhg.org/ondernemer/tools/info/details.aspx?item=228>

‘Bij Irritech focussen wij ons vooral op eisen qua constructie en veiligheid’

hierbij aangesloten. Dat is goed voor de interna- tionale contacten en om kennis naar Nederland te halen. Het hotel in Lissabon waar het congres plaatsvindt, heeft één van de mooiste zwembad- vers ter wereld!’

Irritech

In België zijn het vaak de toeleveranciers die zorgen voor kennisbevordering op het gebied van zwembad-constructie. We vragen het Puttense

bedrijf Irritech hoe zij dat aanpakken. Irritech richt zich allround op groen- en watertechnieken. Daaronder valt ook de watertechniek rondom (natuur)zwembaden en zwembad- vers. Eigenaar Maarten Hoffmans vertelt: ‘Zwembaden en natuurzwembaden zijn voor ons niet nieuw. We leveren hiervoor componen- ten, maar schrijven ook plannen. Als groothan- delsbedrijf volgden we al een aantal jaren de ontwikkelingen op dit gebied. Het begint een serieuze ontwikkeling te worden en daarom investeren we nu bewust in het begeleiden van onze afnemers. Op onze website ([https:// irritech.nl/zwembad-aanleggen/](https://irritech.nl/zwembad-aanleggen/)) staat een vijftal alternatieven voor zwembaden, waarbij hoveniers variabelen kunnen invullen om tot een voorlopig plan te komen. Daarnaast onder- steunen onze productspecialisten hoveniers bij de aankoop van de juiste producten.’

Productspecialist Joël is bekend met de FLL-richtlijnen

Hoffmans vertelt desgevraagd waar er bij de aanleg vaak verkeerde inschattingen worden gemaakt: ‘We leveren voor (zwembad)vers losse onderdelen, maar ook complete filtersystemen op maat. Wij adviseren onze klanten graag, om te voorkomen dat er een verkeerde keuze gemaakt wordt. Problemen ontstaan meestal door een verkeerde inschatting. We merken bijvoorbeeld dat doe-het-zelvers vaak leidingen

met een te kleine diameter willen gebruiken, zowel naar als vanaf de pomp. Daarmee daalt de circulatiecapaciteit van het filtersysteem. Daarnaast kiezen veel hobbyisten voor te kleine filters en pompen. Niet alleen het vijvervolume is daarvoor bepalend, maar ook de gebruiksfrequentie en bijvoorbeeld de aanwezigheid van levende organismen in je vijver. Sommige mensen doen vissen in hun (zwem)vijver; dat belast de filters extra. En dat geldt ook voor insmeren met zonnebrandolie en vervolgens niet douchen voor een zwempartij!

Hoffmans vervolgt: 'Hoveniers die Irritech raadplegen, kunnen naast voorlichting ook een maatadvies krijgen, mede op basis van beelden (zie foto's). Ten slotte is elke situatie anders. De productspecialisten zijn op de hoogte van de introductie van de FFL-richtlijnen. Bij Irritech focussen wij ons vooral op eisen qua constructie en veiligheid en verzekeren we ons ervan dat de componenten die we leveren doen wat omschreven is. Momenteel volgen we bijvoorbeeld een hydrolyse/elektrolyse-ionenwisselaarsysteem. Dit systeem maakt zout aan, waardoor de toevoeging van chloor niet nodig is. Hiervoor worden er onder meer twee elek-

troden in de toevoerleiding van de zwemvijver geplaatst. Het gevormde zout speelt een rol bij de desinfectie, maar voorkomt bovendien de afzetting van een glibberige substantie op de wanden en bodem. Deze innovatie is al enkele jaren op de markt en we volgen het nieuws hierover. Wij leveren zo iets niet klakkeloos uit: we willen er eerst van overtuigd zijn dat het meerwaarde heeft en betrouwbaar is.'

Openbare natuurzwembaden

De Koninklijke Ginkel Groep bouwde in Ede het eerste natuurgezuiverde zwembad in Nederland. Het draagt de naam De Peppel. Onlangs werd het tweede door Van Ginkel gebouwde natuurzwembad in gebruik genomen: De Loete in Haastrecht. Dit heeft een oppervlakte van 1200 m². Het zwemgedeelte beslaat 800 m² en de plantzone 400 m². Het plantengedeelte ligt aan de kopse kant van het bad, waar ook duikplanken staan. Je duikt letterlijk vanuit de planten het natuurgezuiverde bad in! Het plantgedeelte is afgescheiden van het zwemgedeelte. Samen met het naastgelegen sproeifilter (350 m²), zorgen de planten en regeneratiezone voor schoon, kraakhelder en zacht zwemwater zonder chemicaliën.

Projectleider Daniel van den Heuvel vertelt: 'De zwemkom van het oorspronkelijke De Loete-bad is behouden. We hebben het bekleed met een speciaal folie en gebruiken nu zonnepaneel om het badwater te verwarmen. De beperkte aanleg van openbare natuurzwembaden heeft veel te maken met de zwembadwet. Die schreef onder andere het gebruik van chloor voor. De ons omringende landen kenden die verplichting niet. Nu is toepassing van biologische methoden ook in ons land toegestaan, maar de regels voor openbare natuurzwembaden (in tegenstelling tot die voor zwemplassen en private natuurzwembaden) zijn nog strenger dan voor traditionele chloorbaden.' Het blijkt dat Van Ginkel al circa twintig jaar op de zwemvijvermarkt actief is. In die jaren bouwde het bedrijf er een kleine 200. Van den Heuvel: 'Voor het bouwen van een openbaar natuurzwembad gelden andere wetten. Net als bij ander bouwprocessen krijg je in dit geval met de gemeente en de provincie te maken. Evenals bij chloorbaden moet de beheerder dagelijks een aantal parameters verzamelen, zoals temperatuur, zuurstofgehalte en pH, en je moet een laboratorium inschakelen om de waterkwaliteit te laten bepalen. Denk hierbij aan blauwalg en legionella. Hier is toezicht op.' Als ik de richtlijnen van het FFL aan de orde stel, blijkt dat de Ginkel Groep zich zes jaar geleden heeft aangesloten bij Biotop en daarvan dealer is. Van den Heuvel: 'Deze Oostenrijkse partij heeft 35 jaar wereldwijde ervaring met de aanleg van natuurzwembaden. Naast ons zijn er nog vijf Nederlandse bedrijven die zich bij Biotop hebben aangesloten. Met zijn 90 partners heeft dit internationale bedrijf tot nu toe ongeveer 7.000 zweminstallaties gebouwd.'

Openbaar natuurzwembad De Loete

Afmetingen natuurzwembad:	1.200 m ²
Afmetingen zwemgedeelte:	800 m ²
Afmetingen plantzone:	400 m ²
Afmetingen sproeifilter:	350 m ²

Subsidies: Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling en Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA)

'De beperkte aanleg van natuurzwembaden heeft veel te maken met de zwembadwet'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!